Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000597

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-01-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: №40, 02.02.2024 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бєдна Юлія Олександрівна
2. Yuliia O. Biedna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 014

Назва наукової спеціальності: Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Середня освіта (Музичне мистецтво)

Дата захисту: 12-01-2024

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 39

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.29.37, 14.29.09

Тема дисертації:

1. Методика педагогічної корекції уваги дітей молодшого шкільного віку з особливими потребами в процесі навчання музики

2. Methodology of pedagogical correction of the attention of primary school age children with special needs in the process of learning music

Реферат:

1. У дослідженні представлено теоретичне обґрунтування та запропоновано нове розв’язання проблеми педагогічної корекції уваги дітей молодшого шкільного віку з особливими потребами, з аутизмом в процесі навчання музики. Актуалізовано проблему покращення стану уваги дітей з особовими потребами, зокрема дітей з аутизмом, надання спеціалізованої допомоги у їхньому навчанні та їх соціалізації; розкрито шляхи застосування педагогічної та психологічної корекції засобами спеціальних музичних навчальних засобів, системи впливу музичної інклюзії в освітній процес і активного залучення музичного мистецтва, яке відігравало важливу роль у процесі розвитку когнітивних функцій дітей з аутистичними проявами, допомагаючи дітям зі складними порушеннями розвитку соціалізуватися та психофізіологічно розвиватися

завдяки залученню до музичного мистецтва. Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні, розробці та експериментальній перевірці ефективності методики педагогічної корекції уваги дітей молодшого шкільного віку з особливими потребами, дітей з аутизмом в процесі навчання музики. Експериментальним шляхом доведено, що залучення дітей з аутистичними порушеннями до активної музичної діяльності, реалізації своїх внутрішніх потреб у волевиявленні, самореалізації власного внутрішнього творчого ресурсу має позитивний вплив на поведінкові реакції, процесі запам'ятовування, уважного сприйняття необхідного обсягу навчального матеріалу. Враховуючи глибину значущості проблеми психологічної та педагогічної корекції уваги дітей з аутизмом, відсутність відповідних цілеспрямованих педагогічних досліджень, у дисертації визначено наявність низки суперечностей, подолання яких спрямовано на можливі шляхи вирішення означеної проблеми. Це виявлені суперечності: між заявленою необхідністю забезпечення прав (Закон України «Про освіту») на доступність освіти дітей з особливими потребами, дітей з аутизмом та практичною не виконуваністю цього закону; між необхідністю надання якісної освіти дітям з аутизмом та неготовністю учителів молодших класів до здійснення цієї настанови; між обмеженістю навчання та комунікації дітей з аутизмом у спеціалізованих закладах та необхідністю соціальної взаємодії в подальшому самостійному житті; між емоційно-інтелектуальною та естетичною функцією музичного мистецтва та психорегуляційною можливістю його впливу на когнітивну сферу дитини. Визначено зміст та сутність ключових понять: «увага дітей з особливими потребами з різними проявами аутизму», ми розуміємо, як складний когнітивний процес вибіркового сприйняття, пам'яті, мислення та мовлення у залежності від їх індивідуальних психологічних особливостей; «увага дітей молодшого шкільного віку з аутизмом у процесі навчання музики», ми тлумачимо, як прояв з певною мірою адекватності реакції дитини з аутизмом на звучання музики, здатність фокусувати увагу на звукових враженнях, музичних інструментах та піснях. В основі педагогічної корекції уваги дітей молодшого шкільного віку з аутизмом в процесі навчання музики покладено таку визначену структуру, яка містить: мотиваційний, пізнавально-комунікативний та творчо-діяльнісний компоненти. До методологічної основи у вивченні педагогічної корекції уваги дітей молодшого шкільного віку з аутизмом, ми відносимо когнітивний науковий підхід, який є однією з провідних парадигм у психології та педагогіці, яка акцентує увагу на пізнавальних процесах, сприйнятті, мисленні та розумовому розвитку людини; сугестивний підхід, що базується на використанні впливу певних слів, ідей, та методів, що сприяють позитивним змінам у психічних процесах дитини; індивідуально-комунікативний науковий підхід – використання індивідуально спрямованих стратегій, сприятливе соціальне оточення, розвиток комунікативних навичок та використання візуальних підказок є ефективними шляхами поліпшення уваги та сприяє загальному розвитку дітей з аутизмом; музикотерапевтичний підхід враховує особливості дитини з аутизмом, її рівень розвитку, сприйняття та індивідуальні особливості, фактором цього підходу є використання інструментів, співу та рухів під час музичних занять з дітьми з аутизмом. Ми виділили основні принципові положеннями методики педагогічної корекції уваги дітей з аутизмом: принцип навіювання; принцип фасилітації; принцип усвідомленого сприйняття; принцип релаксації. Проведення теоретичного аналізу дозволило нам конкретизувати педагогічні умови для успішного протікання методики педагогічної корекції уваги дітей з аутизмом в процесі навчання музики: До першої педагогічної умови ми відносимо застосування принципу індивідуального підходу. Кожна дитина з аутизмом має унікальні потреби та можливості. Використання індивідуального підходу є критичним елементом успішної корекційної роботи з увагою дітей. Друга педагогічна умова – використання візуальної підтримки у навчанні. Візуальна підтримка у контексті корекції уваги дітей з аутизмом на уроках музики, є важливою стратегією для поліпшення їхньої концентрації та взаєморозуміння.

2. The research presents a theoretical justification and offers a new solution to the problem of pedagogical correction of the attention of primary school age children with special needs, with autism in the process of learning music. The problem of improving the state of attention of children with special needs, in particular children with autism, providing specialized assistance in their education and socialization has been actualized; the ways of applying pedagogical and psychological correction by means of special musical learning tools, the system of influence of musical inclusion in the educational process and active involvement of musical art, which played an

important role in the development of cognitive functions of children with autistic manifestations, helping children with complex developmental disorders to socialize and develop psycho-physiologically, were revealed due to involvement in the art of music. The purpose of the study is theoretical justification, development and experimental verification of the effectiveness of the methodology of pedagogical correction of the attention of primary school age children with special needs, children with autism in the process of learning music. It has been experimentally proved that involvement of children with autistic disorders in musical activities, realization of their internal needs for self-expression, self-realization of their own internal creative resource has a positive effect on behavioral reactions, the process of memorization, and careful perception of the required amount of educational material. Taking into account the depth of significance of the problem of psychological and pedagogical correction of attention of children with autism, the lack of appropriate targeted pedagogical research, the dissertation identifies the presence of a number of contradictions, the overcoming of which is aimed at possible ways of solving the specified problem. These are the revealed contradictions: between the stated need to ensure the rights (Law of Ukraine "On Education") to the accessibility of education for children with special needs, children with autism and practical non-enforceability of this law; between the need to provide quality education to children with autism and unpreparedness of primary school teachers to implement this instruction; between limited learning and communication of children with autism in specialized institutions and the need for social interaction in further independent life; between the emotional-intellectual and aesthetic function of musical art and the psycho-regulatory possibility of its influence on the child's cognitive sphere. The content and essence of key concepts are defined: "attention of children with special needs with various manifestations of autism" we understand as a complex cognitive process of selective perception, memory, thinking and speech depending on their individual psychological characteristics; we interpret "attention of primary school children with autism in the process of learning music" as a manifestation with a certain degree of adequacy of the reaction of a child with autism to the sound of music, the ability to focus attention on sound impressions, musical instruments and songs. The basis of pedagogical correction of the attention of primary school age children with autism in the process of learning music is the following defined structure, which contains: motivational, cognitive-communicative and creative-activity components. To the methodological basis in the study of pedagogical correction of the attention of primary school age children with autism, we refer the cognitive scientific approach, which is one of the leading paradigms in psychology and pedagogy, which emphasizes cognitive processes, perception, thinking and mental development of a person; a suggestive approach based on the use of the influence of certain words, ideas, and methods that contribute to positive changes in the child's mental processes; individual-communicative scientific approach – the use of individually directed strategies, a favorable social environment, the development of communication skills and the use of visual cues as effective ways to improve attention and contribute to the overall development of children with autism; the music therapy approach takes into account the characteristics of a child with autism, his level of development, perception and individual characteristics, the factor of this approach is the use of instruments, singing and movements during music classes with children with autism. We highlighted the main principles of the methodology of pedagogical correction of attention of children with autism: the principle of suggestion; the principle of facilitation; the principle of conscious perception; the principle of relaxation.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Бєдна, Ю. О. (2022). Корекція уваги школярів з особливими потребами засобами музично-інтонаційного навіювання. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки, (204), 95-98. https://doi.org/10.36550/2415-7988-2022-1-204-95-98
- Бєдна, Ю. О. (2023). Педагогічні умови роботи з дітьми з аутизмом на уроках музичного мистецтва. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки, (3). 182-185. https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2023.03.18
- Бєдна, Ю. О. (2023). Особливості впливу музичних творів у процесі їх сприйняття на психофізіологічний стан дітей з аутизмом на уроках музичного мистецтва. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти, (29), 185-191. https://DOI.org/10.31392/NPU-nc.series14.2023.29.23
- Biedna, Y. (2021). The sound resonance theory in the practice of realising the human essence. Modern Science – Moderní věda. Praha. Česká republika, Nemoros, № 2.0, 118-125 ISSN 2336-498X Retrieved from: https://drive.google.com/file/d/1xpKFP6FNfP_d0HHFAGTAjoP0KvYehdF4/view
- Бєдна, Ю. О. (2019). Психолого-фізіологічні особливості дітей-аутистів молодшого шкільного віку в контексті їх музичної активності. Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези V Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених та студентів. (Т.1, с. 13-15). 17-18 жовтня 2019, м. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського.
- Бєдна, Ю. О. (2020). Механізм впливу музики на підсвідомість учня в загальноосвітній школі. Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів: збірник тез доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (с. 21-23) 14-15 травня 2020, Мукачево. Т. Д. Щербан (гол. ред.) та ін. Мукачево: Вид-во МДУ
- Бєдна, Ю. О. (2020). Реабілітаційний сенс музично-педагогічної терапії. Музикотерапія та арт-терапія у просторі сучасної мистецької освіти: інноваційні технології: матеріали І Всеукраїнської науково-практичної конференції. (с. 29-33). Київ.
- Бєдна, Ю. О. (2021). Усвідомлення фізичного впливу звукової інформації на сприйняття музичних творів. Модернізація наскрізної виконавської підготовки учнівської молоді в сучасній мистецькій освіті: Зб. матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції. (с. 7-9). Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова.
- Бєдна, Ю. О. (2022). Сугестія музичної інтонації як чинник впливу на дітей з особливими потребами. «Мистецька освіта в онлайн-просторі: пошуки та перспективи»: Зб. матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції. (с. 80-82). Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова.
- Бєдна, Ю. О. (2022). Психолого-педагогічні методи підготовки дітей-аутистів до навчальної діяльності на уроках музичного мистецтва. The I International Scientific and Practical Conference «An overview of modern scientific research in various fields of science». (pp. 136-137). October 17–19, 2022, Amsterdam, Netherlands.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гуральник Наталія Павлівна

2. Nataliia P. Guralnyk

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2589-7398

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=oMlslEEAAAAJ; https://www.webofscience.com/wos/author/record/JFS-2166-2023

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Малашевська Ірина Анатоліївна

2. Iryna A. Malashevska

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6148-901X

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?user=0C_urB0AAAAJ&hl=uk

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хижна Ольга Петрівна

2. Olha P. Khyzhna

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація: https://scholar.google.com/citations?user=yFhaplgAAAAJ&hl=ru

Повне найменування юридичної особи: Мукачівський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 36246368

Місцезнаходження: вул. Ужгородська, буд. 26, Мукачеве, Мукачівський р-н., 89600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Савченко Регіна Анатоліївна
2. Regina A. Savchenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4380-8777

Додаткова інформація: https://scholar.google.com/citations?user=ZZT1pioAAAAJ&hl=ru

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шульженко Діна Іванівна
2. Dina I. Shulzhenko

Кваліфікація: д.психол.н., професор, 19.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8943-497X

Додаткова інформація: https://www.webofscience.com/wos/author/record/B-4488-2018; https://scholar.google.com.ua/citations?user=oENg8YsAAAAJ&hl=uk

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Руденко Лілія Миколаївна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Руденко Лілія Миколаївна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Кліваденко Наталія Іванівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна